

Vojni vihar v Evropi in na Daljnem vzhodu

Italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja

Zakaj se položaj ob albansko-grški meji bistveno ni spremenil?

Položaj ob albansko-grški meji se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil, a kljub temu je italijansko-grška vojna v ospredju zanimanja vsega sveta.

Italijani sami javljajo z albansko-grške fronte, da je iskati vzrok za počasno prodiranje italijanske vojske v slabih prometnih zvezah na grških tleh. Pravih cest iz Grčije proti Albaniji sploh ni, saj so dobre ceste v Grčiji še v nižavah redke. Grčija ima le dve glavni prometni žili, eno na vzhodu, drugo na zahodu države. Obe sta v zelo slabem stanju in vezani na promet Albanije. Vzhodna zveza loči grško pokrajino Epir od Makedonije ter sega do Aten, Lerina ali Florine (11.000 prebivalcev) in Korice (albansko Korča). Zahodna

sedniku Metaksasova črta. Pričenja se pri Janini v severozahodnem delu dežele in gre do Marice, ki predstavlja mejno reko med Grčijo in evropsko Turčijo. V tem pasu je, kakor navajajo, do 300 betoniranih utrdb, topovskih položajev, strojniških gnezdi in opazovališč. Gradili so Grki te obrambne pasove tri leta in so izdali zanje šest in pol milijarde drahem. Ob Metaksasovi črti v Epiru pričakujejo sedaj najsrditejše boje, ker se pripravlja velika italijanska ofenziva ob obali Jonskega morja. Zaradi težavnega ozemlja ni pričakovati nenadnih uspehov ter bo treba osvajati ped za pedjo.

Na osrednjem odseku se položaj od prvega dne italijanskega vpada ni spremenil in se drže Italijani v gornjem delu doline reke Vojuše.

bardiranjem grških pristanišč, letališč in železniških zvez ter postaj.

Turčija štiti Grčijo napram Bolgariji

Zadnjič smo beležili, da so grške sosede: Jugoslavija, Bolgarija in Turčija za nevmešavanje v italijansko-grški spor. Kljub stališču nevtralnosti hoče biti Turčija stalno pripravljena in se ne bo dala od nikogar presenetiti. Carigrad je postal važno prehajališče za turške čete, ki prihajajo iz Male Azije v Evropo in z njimi se prevažata tudi orožje s potrebnim vojnim materialom. Z zbiranjem čet in vojnega materiala na bolgarski meji hoče Turčija držati Bolgarijo, da se ne bi vmešala v sedanjo italijansko-grško vojno. Na merodajnem mestu izjavljajo, da bi dobila turška vojska takoj nalog za korakanje, ako bi se Bolgarija hotela vmešati v vojni spopad na Balkanu. Zaradi tega Turki ne verujejo, da bi Bolgarija tvegala kak tak korak. Obenem se nadaljujejo v Turčiji vpoklici vseh tistih za vojno sposobnih moških, ki še niso prekorčili določene starosti in še niso služili. Pri tem je prizadejih 20 letnikov. Poleg tega se kličejo rezervisti na orožne vaje.

Gibraltar in Tanger

Gibraltar postane otok

Angleško trdnjavo Gibraltar v južni Španiji, ki je ključ iz Atlantskega v Sredozemsko morje, smo v našem listu že natančno opisali.

V napadalnem načrtu Nemčije in Italije je iztrganje Gibraltarja iz angleških rok. Za osvojitve Gibraltarja prihajata v poštev dva vojna pohoda: po morju in po suhem preko Španije. Pomorski napad bi bil preveč tvegan, ker je angleška mornarica veliko premočna.

Po zasedbi Holandije, Belgije in dela Francije ter radi prijateljskega razmerja Nemčije do Španije sili v ospredje glede zavzetja Gibraltarja suha pot preko španskega ozemlja. To nevarnost dobro predvidevajo Angleži. V zadnjem času niso Gibraltarja s kopne španske strani samo zavarovali z najtežjimi in najmodernejšimi topovi, ampak bodo spremenili gibraltarsko skalovje v otok. V kratkem bodo končana dela pri kopanju prekopa, s katerim bo odcepljen Gibraltar od celine in bo postal otok.

Gibraltarjev afriški sosed Tanger v španskih rokah

Nasproti Gibraltarju leži ob afriški obali Tanger, ki gospodari s svojo vojaško lego daleč naokrog. Mesto Tanger šteje 50.000 prebivalcev.

Angleško-francoska-španska pogodba z dne 27. novembra 1923 je rešila tangersko vpra-

Zemljevid Italijansko-grških bojišč

prometna žila je le nadaljevanje ceste, ki vodi iz Argirokastra v Albaniji v grško Janino (središče pokrajine Epir z 21.000 prebivalci) ter dalje k obali Jonskega morja. Del ceste vodi iz Lerina k Solunu. Izven teh zvez so le brezpomembne poti, ki jih ni mogoče uporabljati za vojna kretanja. Italijanski pionirji delajo noč in dan, da zboljšajo zveze za dovoz iz zaledja v predele, kjer so hudi boji. V gorovju opravljajo tovorni promet še vedno z osli, mezgi in konji.

Italijani in Grki na zahodnem, osrednjem in severnem odseku

Na zahodnem bojišču v grški pokrajini Epir se je posrečilo italijanskim četam prekorčiti najprej reko Kalamas. Nato so bile grške čete prisiljene, da so se umaknile še ob obali za nadaljnjih 24 km do reke Acheron, ki teče vzporedno z reko Kalamas. Skupno so napredovali Italijani v tem odseku za 32 km. Grki so v tem delu v utrdbah Metaksasove obrambne črte, ki poteka s prvim pasom severno od grškega mesta Janina. Grčija posedla napram Albaniji tri obrambne črte, katere se imenujejo s skupnim imenom po ministrskem pred-

Na severnem odseku stoje grške čete na vrhovih vzhodno od reke Devoli, italijanske pa branijo višave Morove planine zahodno od reke Devoli, na koje zahodni strani leži albansko mesto Korča ali Korica. Grško topništvo drži Korčo pod stalnim ognjem ter nadzorstvom. Boji med Grki in Italijani se razvijajo na 150 km dolgi fronti.

Medsebojna bombardiranja

Angleži nudijo Grkom glavno pomoč z letalstvom, katero bombardira razna italijanska oporišča v južni Italiji in ob Sredozemskem morju že z grških letališč.

Angleška vlada je vzela na znanje italijansko objavo, da so sodelovali italijanski letalci pri bombardiranju Londona ter si je zato pridržala popolno pravico svobodnih rok glede angleških napadov na Rim. Tako je izjavil v angleškem parlamentu državni zunanji podtajnik Buttler na vprašanje, ali namerava britanska vlada smatrati Rim še nadalje za odprto in neoboroženo mesto, ki ne bo bombardirano.

Angleške in grške letalske napade vračajo italijanske letalske skupine s stalnim bom-

šanje na mednarodni osnovi. Tako zvani tangerski statut z dne 18. decembra 1923, ki je bil leta 1928. dopolnjen še s pristopom Italije, je določil, da upravljajo navedene sile mesto z zaledjem sporazumno s pristankom maroškega sultana.

Španske čete so že letos junija zasedle Tanger zaradi vzdrževanja reda. Zdaj je španska vlada dokončno priključila mednarodno tangersko ozemlje k španskemu Maroku. V mednarodnem svetu so mnjenja, da je došlo do tega ukrepa zaradi naraščajočega odpora v francoskem Maroku proti francoski vladi v Vichiju. Francoski general Weygand je nezadovoljen s pogajanjem francoske vlade z Nemčijo. Angleške vojne ladje križarijo še dalje pred Tangerjem.

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonci na umiku pred Kitajci

Naše čitatelje smo obvestili, da so odprli Angleži radi pristopitve Japonske k zvezi z Nemčijo in Italijo dne 17. oktobra birmansko cesto. Po tej poti sta založili Anglija in Amerika kitajskega maršala Čankajška tako z vojnimi potrebščinami, da je začel s silovito ofenzivo proti izčrpanim Japoncem v južni kitajski pokrajini Kwangsi. Kitajci so dosegli v zadnjih dneh tako odločilne zmage, da bodo v kratkem prepodili Japonce iz vse pokrajine Kwangsi. Kitajci že ogrožajo Jaučav na južni

242

obali. Japonci se morajo umikati iz doline reke Jangce. Ta umik se vrši tudi zaradi nemirov, ki jih zadnje čase Kitajci povzročajo v Šanghaju in Nankingu. Kitajci so zasedli tudi že Matang, ki leži južno od Kiukjanga, ter

bombardirajo mesto Ičang. Japonsko vrhovno poveljstvo je odpoklicalo 500 bombnih letal, ki so bila na letališču v Hankovu. Letala so morala nazaj na Japonsko, kjer morajo biti pripravljena za druge potrebe.

Tudi mladina me ljubi!

Rdeča in spokana koža čisto zelo boli. Posebno nežna otroška koža je zelo občutljiva. Zato si otroci tako zelo radi namažejo z NIVEO lice in roke, preden gredo na ulico.

Pavle Poljanski:

Ljubimo domovino, kajti ona je naša mati!

Ljubimo to, kar trga narod narodu iz rok!

Danes trga narod narodu iz rok to, kar je najdražje, kar združuje ljudi iste govornice pod eno streho, da se ne porazgubijo po vabljivih, krivih in blatnih poteh sveta, to je domove in v širšem smislu domovino. Kruti boji, ki divjajo, se bijejo le za pokrajine, ki so domovina narodom.

V očigled temu pomislimo vsi Slovenci, ali ljubimo svojo lepo domovino, ali smo pripravljeni žrtvovati vse zanjo? Kot otroci velike Slave se zavedajmo, da se ne sme nikdar zgoditi, da bi našo lepo domovino komur koli prepustili, temveč moramo biti pripravljeni, braniti jo proti vsakomur, predvsem pa proti notranjim prikritim sovražnikom, ki z različnimi obrekovanji skušajo kot črv ugonobiti našo narodno telo. Potrudimo se, da naše besede in zatrjevanja, da bomo domovino branili, ne bodo puhle in prazne besede, posebno, kar se takih notranjih nergačev tiče.

Ali vemo, kaj ljubimo?

Domovina ni samo zemlja in nebesni svod, pod katerim prebivamo, ampak so naša domovina vsi bistri potoki, gozdovi, prelepe doline, gorski velikani, vse prijazne vasice in bela mesta, kjer prebivamo; domovina je zemlja, v katero vlivamo svoj znoj, da obrodi dober sad, in k domovini spada tudi jezik, ki ga govorimo. Take domovine otroci smo! Ona nam je mati, ona nas je rodila, ona nas nosi v svojem naročju, ona nas združuje pod skupno streho v milem slovenskem jeziku.

Jezik nas veže

Jezik je tisti, ki nas veže, da vemo, do kam segamo, da vemo, kje so naše meje, do kod segajo naše pravice. Zalostno je, da se te vezi, ki nas združuje, mnogi med nami sramujejo. Posebno Slovenci, ki živijo med tujim ljudstvom, med seboj ne govorijo radi v materinščini, ampak govore v tujem jeziku, mnogokrat v

neki spakendranščini, ki nima ne repa ne glave. Slovenci, varujmo se tega! Vedimo, da je jezik del domovine in kdor jezika ne spoštuje, tudi domovine ne more ljubiti. Vsak si naj živo predstavlja rek: »Biti slovenske krvi, biti Slovincu v ponos!« Onim, ki ne spoštujejo svoje domovine, ki jo izdajajo, ki sramote slovenski jezik, pa pokažimo njih zločinsko delo, izločimo jih iz svoje srede, kajti izvržek človeštva so. Tako za nas nikdar ne bo veljal rek, ki ima prebridko resnico v sebi, da: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Dober prijatelj — zaklad

Da bo ostal naš jezik čist, jasen in nepokvarjen, segajmo zdaj, ko se nam približuje zima, po dobrih knjigah naših velikih mož. Naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela v hiši dobrega časopisa. Za nas slovenske kmete je vsekakor »Slov. gospodar« najprimernejši, kajti on je naš spremljevalec v življenju, v njem je vse, kar potrebujemo pri svojem delu,

Po čem Američani letos najbolj povprašujejo. V Ameriki je več tovarn, ki delajo v nadurah in ponoči, pa še ne morejo ustreči vsem naročnikom. V teh tovarnah ne delajo letal ali orožja, kakor bi kdo utegnil misliti, temveč — zastave. Prejšnja leta so bile tovarne za zastave zaposlene samo pred 4. julijem, ameriškim narodnim praznikom, v ostalem času pa niso imele skoro nič posla. V tistih letih, ko so predsedniške volitve, gre boje. Sedem- do osemkrat več zastav izdelajo kot navadno. Po vsej državi, v mestih in vaseh, na vzhodu in zahodu hočejo takrat imeti zastave, dolge, velike, ki jih obešajo na hiše, drogove, stolpe itd. Pa tudi manjše zastavice gredo v promet, kajti tudi majhni Američanci nočejo za-

Junak divjine

Ameriški roman

18

Erik je medtem skočil s konja in nekaj popravil pri sedlu. Zatopljen je bil v misli in Noelovega vprašanja ni prav slišal.

»Kaj si rekel, Noel?« je vprašal.

»Vprašal sem, kam bova zavila?«

»Na Oblačno goro. Nard je tam! Ti lahko zaviješ domov, če...«

Prekinil se je in vprašujoče pogledal tovariša. Ta je skoraj ogorčeno strmel vanj.

Razumela sta se. Krepko sta si stisnila desnici in s tem je bila stvar rešena.

14.

Čim bolj se je Marija bližala gorovju, tem bolj je pokrajina izgubljala značaj puščave; peščeno morje je zaostalo, svet je postal gričnat, tla porasla s travo in nizkim grmičjem.

Marija je izginila v prvi gorski soteski. Obe strani soteske sta bili v nižji legi pokriti z gozdovi, vrhovi pa so bili skalnati.

Sonce se je že nagibalo k zatonu, a popotnica je še vedno jezdila. Steza se je vzpenjala navzgor, potem je zavila v globok prepad, naposled pa je je popolnoma zmanjkalo na skalnatih tleh. Ker je bila hoja samo v eno smer mogoča, je Marija jezdila naprej. Kopita so trdo udarjala ob skalnata tla.

Nekako po enourni naporni ježi se je odprla pred Marijo prijazna, ozka dolinica. Popotnica si je olajšano oddahnila. Od dolge, utrudljive ježe je bila že čisto izčrpana in je bila potrebna oddiha. Razen tega se je bližala tudi noč. V nižinah se je že zgrinjal mrak, le gorski vrhovi so še rdeli od žarkov zahajajočega sonca.

Dolinica je bila porasla s sočno travo. V drugem koncu se je svetlikalo kakih dvajset brez. Tudi žuborenje vode se je slišalo.

Marija je sklenila, da bo tu prenočila ter zgodaj zjutraj nadaljevala pot. Jezdila je do brez. Tam je skočila z meza in se lotila dela.

Najprej je snela sedlo svojemu mezu, nato pa tovor ostalima mezgoma. Pri tem je glasno stokala, ker so bili tovari pretežki za njene moči. Po končanem delu je živahim zvezala prednje noge in jih je pognala na pašo.

Na Garnettov nasvet je Marija vzela s seboj tudi priprave za postavitve šotora. Hladni večerni zrak ji je dal slutiti, da ji bo šotor ponoči zelo potreben.

Takoj je začela s postavljanjem šotora. Delo ni bilo lahko, ker ga ni bila vajena. Toda vztrajnost je rodila